

FOCUS

November 2017

Chinezen, Indiërs en Japanners in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Charlotte Casier ^[1]

De Aziatische aanwezigheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest^[2] is niet zo goed bekend. Nochtans stijgt het aantal Aziaten in het Brusselse Gewest en zijn de migratiestromen naar het Gewest zich aan het diversifiëren. Deze Focus beschrijft de aanwezigheid van drie nationaliteitengroepen uit dit heterogene geheel: de Chinezen, de Indiërs en de Japanners. Hoe zijn deze bevolkingsgroepen geëvolueerd sinds 2000? Wat is het profiel van deze inwoners als we kijken naar leeftijd en geslacht? Hoe is hun verdeling binnen het Gewest?

Inleiding

Tot in de jaren '80 gebeurde de immigratie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) hoofdzakelijk door migranten afkomstig van de omliggende landen, evenals uit het Zuiden van Europa en vanuit de landen van het Middellandse Zeegebied. Deze immigratie werd met de tijd diverser. In deze context werd Azië net als Afrika en Centraal- en Oost-Europa een belangrijke oorsprongzone binnen de inwoners van het Brussels Gewest. [Martiniello en Rea, 2012]. Na een lichte daling tussen 2000 en 2005 begon het aantal Aziaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opnieuw te stijgen. Dit ging het van 26 000 in 2005 tot 36 000 in 2016 ⁽⁰¹⁾. Als we even vergelijken, is dit de helft van de onderdanen afkomstig uit Afrika en het dubbel van de onderdanen uit Amerika.

In 2016^[3], zijn Turkije en Syrië de twee meest aanwezige nationaliteiten in het Brussels Gewest ⁽⁰²⁾.

Het hoge aantal Turken is te verklaren door de akkoorden tussen Turkije en België, na de Tweede Wereldoorlog, om Turkse werknemers te kunnen rekruteren [Martiniello en Rea, 2012]. De tweede plaats wordt bezet door Syrië en is het gevolg van de huidige en recente politieke situatie van het land, die aanzienlijke vluchtelingenstromen veroorzaakt [BISA, 2016]. Deze bijzondere gebeurtenissen in beide landen verklaren dus het numerieke belang van hun inwoners in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2016 staan Indië, China en Japan respectievelijk op de derde, vierde en vijfde plaats van de Aziatische nationaliteiten (→ [Kader 1](#)) die het meest vertegenwoordigd zijn binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ⁽⁰²⁾.

Deze Focus bestudeert de aanwezigheid van deze drie groepen inwoners op geografisch en demografisch vlak en beschrijft hoofdzakelijk hun ruimtelijke verdeling in het BHG net als de structuur op basis van leeftijd en geslacht. De Focus concentreert zich niet specifiek op de migratie zelf, maar kiest eerder voor de analyse van de kenmerken van deze personen om zo bepaalde aspecten van hun migratieverhaal te kunnen begrijpen.

1. Methodologie: Chinezen, Indiërs en Japanners. Over wie spreken we?

Deze Focus buigt zich enkel over de **vreemdelingen** van deze drie nationaliteiten (Chinezen, Indiërs en Japanners). Iedere persoon die niet over de Belgische nationaliteit beschikt, wordt als buitenlander beschouwd. Iemand die tegelijk de Belgische nationaliteit én één van deze drie nationaliteiten bezit, wordt als Belg aanzien.

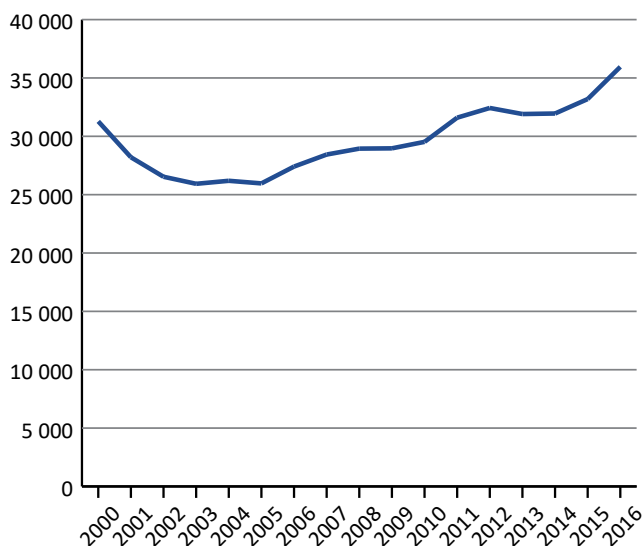
De statistieken die in deze Focus voorgesteld en geanalyseerd worden, zijn door het BISA exclusief berekend op basis van individuele geanonimiseerde **gegevens** van de FOD Economie, die deze gegevens uit het Rijksregister haalden. Het betreft enkel de bevolking de jure: de personen die wettelijk gedomicilieerd zijn bij hun gemeentelijke overheid, met uitzondering van de kandidaat-vluchtelingen (ingeschreven in het wachtregister). Er wordt dus geen rekening gehouden met een hele deelgroep, zoals diplomaten, personen zonder vast domicilie, illegalen en algemeen de niet-gedomicilieerde buitenlanders.

De gebruikte gegevens zijn deze van de **stock van de bevolking** (→ Glossarium), op 1 januari 2014 voor de hoeveelheden per wijk en op 1 januari 2016 voor de hoeveelheden per gemeente en de opdeling per leeftijd en geslacht.

Andere verhalen en verschillende evoluties

De aanwezigheid van Indiërs in het Brussels Gewest is de recentste van de drie bestudeerde groepen; het is ook de groep die het snelst geëvolueerd is in het laatste decennium [Vandecandelaere, 2012]. De Japanse en Chinese gemeenschappen^[4] zijn al veel langer aanwezig in de Brusselse agglomeratie.

01 Evolutie van het aantal Aziaten in het BHG (2000-2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

02 De tien eerste Aziatische bevolkingsgroepen in het BHG (2016)

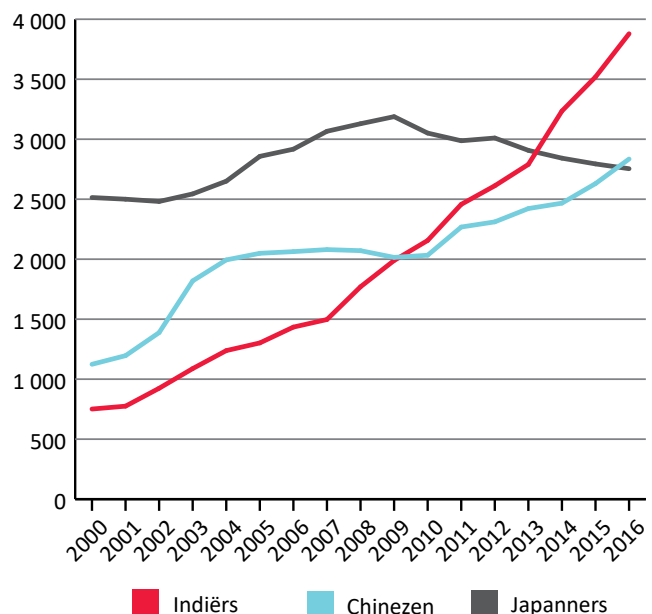
Rangschikking	Nationaliteit	Hoeveelheden
1	Turkije	8 842
2	Syrië	4 030
3	Indië	3 879
4	China	2 835
5	Japan	2 754
6	Pakistan	1 947
7	Filipijnen	1 478
8	Armenië	1 294
9	Iran	1 068
10	Libanon	1 041

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

De eerste Chinese immigratiestroom in België dateert van het interbellum. Dit waren hoofdzakelijk zeelui die zich in Antwerpen installeerden. Pas in de jaren '50 en '60 zagen we een tweede golf Chinese migranten die zich in Brussel vestigde, afkomstig uit Hong Kong. Nadat China de grenzen openstelde op het einde van de jaren '70 werden de groepen migranten die in de hoofdstad kwamen wonen diverser [Pang en Pfeffer, 2006]. De Japanners zijn al sinds de jaren '50 aanwezig in Brussel, bij het begin van de Belgisch-Japanse economische partnerschappen. In 1992 had het Brussels Gewest al één van de grootste Japanse gemeenschappen in Europa, samen met Parijs, Londen en Düsseldorf [Conte-Helm, 1996].

Sinds 2000 evolueren deze drie nationaliteitengroepen verschillend (03). Het aantal Japanners stagneert; het aantal Chinezen stijgt beperkt en het aantal Indiërs stijgt aanzienlijk.

03 Evolutie van het aantal Chinezen, Indiërs en Japanners in het BHG (2000-2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

Op 1 januari 2016 waren er ongeveer 3 900 Indiërs, 2 850 Chinezen en 2 750 Japanners. Ze vertegenwoordigen samen 2,3 % van de buitenlanders aanwezig in het BHG en 0,8 % van de totale bevolking van het Gewest.

Opvallende verdeling binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Chinezen, Japanners en Indiërs zijn niet op dezelfde manier verdeeld binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze drie nationaliteiten worden gekenmerkt door verschillende concentratieniveaus en zijn over- of ondervertegenwoordigd in verschillende gebieden.

Japanners geconcentreerd in het zuidoosten van het Gewest

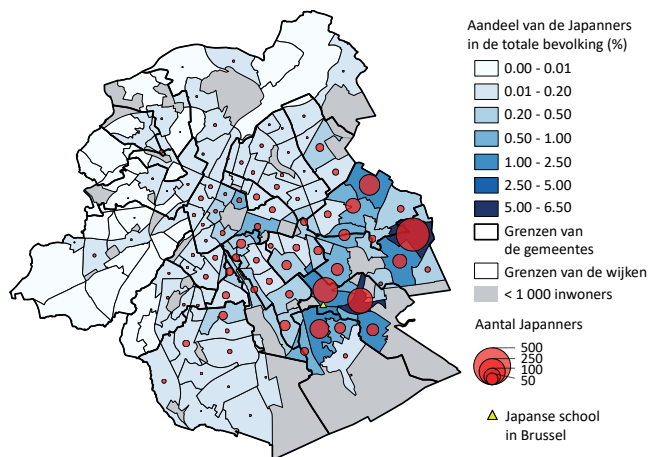
De Japanners leven hoofdzakelijk in een aantal Brusselse wijken. In 2014 was hun segregatieindex (→ Glossarium) op wijkniveau het hoogste (0,64) van de drie nationaliteitsgroepen. In 2016 woonde 71 % van de Japanners in de gemeentes van het zuidoosten van het Brussels Gewest, namelijk in Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Oudergem en Watermaal-Bosvoorde (04). Binnen deze gemeentes zijn ze terug te vinden in specifieke wijken: dicht bij de Japanse school (→ Kader 2), in de wijk Gulledele en in Stokkel. De Japanners wonen eveneens in de nabijheid van de Louisalaan en de Europese wijk, maar toch in mindere mate. Ze zijn bijna afwezig in de rest van het Brussels Gewest.

2. De Japanse school in Brussel

De aanwezigheid van de Japanse school in Brussel, in Beaulieu, kan een verklaring zijn voor de residentiële keuze van de Japanners voor het zuidoosten van het Brussels Gewest, en in het bijzonder voor het noorden van Watermaal-Bosvoorde en de gemeente Oudergem. De school kan 500 leerlingen ontvangen, van 6 tot 15 jaar, en is specifiek gericht op Japanse expats. De Japanse regering is verantwoordelijk voor de organisatie van deze school, als een extensie van hun schoolstelsel in het buitenland. De centrale rol die de opvoeding speelt in de meritocratische, op verdiensten gebaseerde Japanse cultuur doet het belang van deze school voor de Japanse gemeenschap in het Brussels Gewest begrijpen. De Japanse school biedt een gelijkaardige schoolomgeving als in Japan, zodat expats als kind of adolescent niet benadeeld worden bij hun terugkeer naar Japan [Pang, 1995].

04 De Japanners in het BHG (2014)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RN)

Deze ruimtelijke verdeling was er al in 2000. Ze werd nog versterkt tussen 2000 en 2014: de Japanners lijken de Louisawijk te verlaten en zich te concentreren in de gemeentes in het zuidoosten. De Japanners zouden zo dus hoofdzakelijk wonen in de welgestelde residentiële wijken en niet in de buurt van hun werkplaats, wat gelinkt is met hun hoger socio-professioneel profiel. En inderdaad, volgens Conte-Helm betreft het hoofdzakelijk regeringsambtenaren, journalisten en werknemers van bedrijven met hun gezinnen. Er zouden heel weinig permanente expats bij zitten [Conte-Helm, 1996].

De Indiërs: een verdeling die evolueert

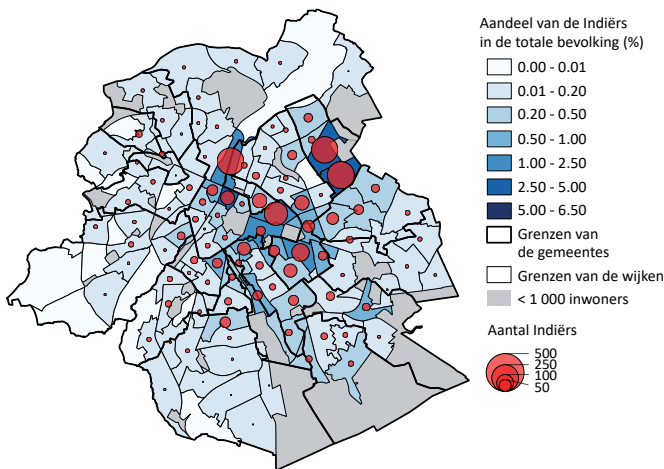
De Indiërs concentreren zich ook in bepaalde wijken, maar deze concentratie is minder uitgesproken dan bij de Japanners. In 2014 bedroeg hun segregatieindex op wikschaal 0,54. Deze verdeling is het resultaat van belangrijke veranderingen sinds 2000. In 2014 wonen de Indiërs hoofdzakelijk in vier polen van het Brussels Gewest (05) :

- de zuidelijke helft van Evere,
- het noorden van de Vijfhoek en de Noordwijk,
- de wijken rond het Jubelpark,
- iets minder in Elsene.

Deze verdeling is anders dan in 2000. Toen leefden ze minder geconcentreerd: hun segregatieindex bedroeg 0,44. Enkel Elsene, Sint-Lambrechts-Woluwe en de Jubelparkwijken staken er bovenuit. De Indische bevolking is inderdaad sterk gestegen en is daarbij in het voorbije decennium vooral in nieuwe wijken gaan wonen (05, 06, 07). In Evere is het aantal Indiërs duidelijk gaan stijgen vanaf 2004, terwijl ze er voorheen bijna afwezig waren. Van 2000 tot 2016 ging het aantal Indiërs in de gemeente van 7 naar

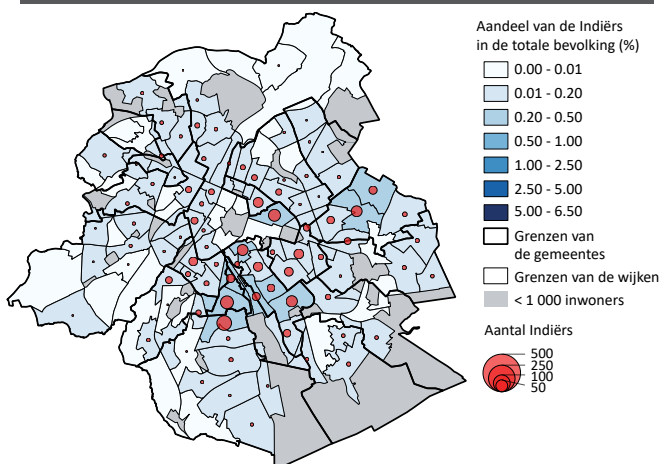
880. Het noorden van de Vijfhoek en de Noordwijk duiken snel op vanaf 2010: in vier jaar is de Indische aanwezigheid er verviervoudigd.

05 De Indiërs in het BHG (2014)

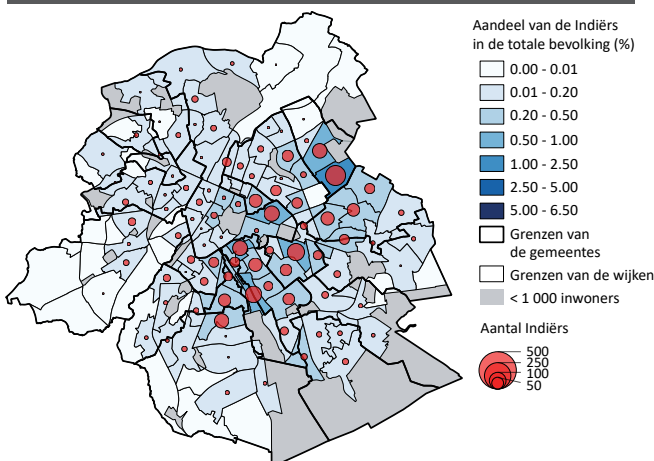
Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

06 De Indiërs in het BHG (2000)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

07 De Indiërs in het BHG (2007)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

De ontwikkeling van de Indische aanwezigheid is dus vooral te zien in de Noordwijk, het noorden van de Vijfhoek en in Evere, een gemeente die gekenmerkt wordt door het belang van de IT-sector (→ Glossarium) en door de nabijheid bij de luchthaven van Zaventem en de activiteitenterreinen in Diegem [BISA, 2016]. Deze evolutie kan gelinkt zijn aan het profiel van de Indische migranten, waarschijnlijk werknemers die gerekruteerd werden door bedrijven in de technologische sectoren. India is immers één van de grootste exportlanden van hooggekwalficeerde werkkrachten, hoofdzakelijk in de ingenieurswetenschappen, IT of geneeskunde. Voor deze werknemers maakt de internationale ervaring deel uit van een strategie in de carrièreontwikkeling en winnen ze zo aan sociale en economische mobiliteit. Deze migratie wordt vaak gevolgd door een terugkeer naar het eigen land [Kou en Bailey, 2014]. Sinds 2004 staan de Indiërs zo als eersten op de lijst van de niet-Europeanen met het meest werkvergunningen in België, gevolgd door de Marokkanen, de Japanners en de Amerikanen. In 2012 werden er 3 300 werkvergunningen^[5] aan hen toegekend, waarvan 1 400 in het BHG^[6]. Hoe dan ook lijkt de aanwezigheid van Indiërs rond de Louisalaan en het Jubelpark te tonen dat ze ook actief zijn in andere sectoren, met eveneens hooggekwalficeerde profielen [Vandecandelaere, 2012]. In tegenstelling tot de Japanners verblijven de Indiërs hoofdzakelijk in de nabijheid van hun werkplaats.

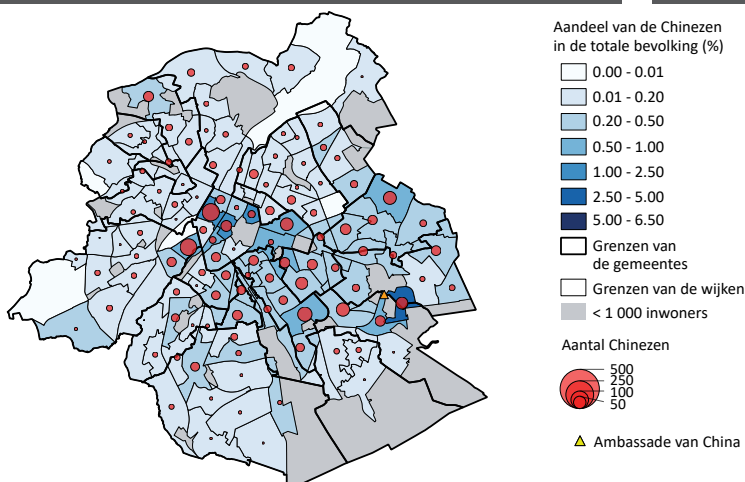
De Chinezen: een meer verspreide verdeling

De verdeling van de Chinezen is het meest verspreid. In 2014 was hun segregatieindex op wikschaal 0,36. Algemeen gezien verblijven ze in het centrum en in de wijken van de eerste kroon van het Brussels Gewest (namelijk de Vijfhoek, de Europese Wijk, Etterbeek, Sint-Lambrechts-Woluwe en ook het noorden en westen van Oudergem) (08). Hun aanwezigheid in het noorden van Jette is daarop een duidelijke uitzondering. De Chinezen verblijven hoofdzakelijk in de vier volgende zones:

- in de nabijheid van de Beurs en van de Dansaertwijk,
- in Kuregem,
- in de nabijheid van de ULB en de VUB,
- in de Putdaalwijk tussen Sint-Pieters-Woluwe en Oudergem.

De Chinezen verblijven hier echter in veel zwakkere verhouding dan de Indiërs en de Japanners in hun eigen oververtegenwoordigingszones. Tussen 2000 en 2014 verlieten steeds meer Chinezen Etterbeek, in het bijzonder de Jachtwijk, en de wijk van de ULB en de VUB (09).

08 De Chinezen in het BHG (2014)

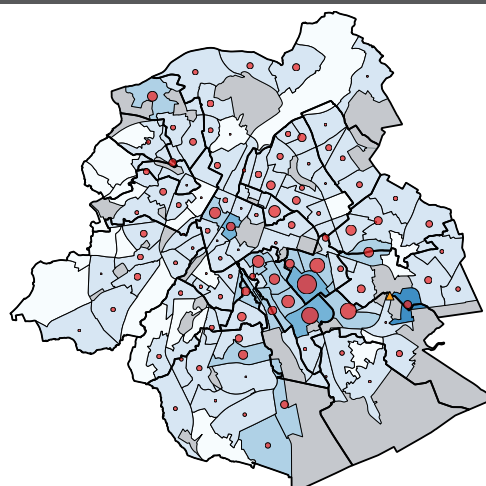

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

De verspreide verdeling van de Chinezen is het gevolg van verschillende elementen:

- Eerst en vooral hebben de Chinezen die in Brussel komen wonen hoofdzakelijk een ondernemersprofiel, in het bijzonder in de restaurantsector [Pang, 2006]. In het Brussels Gewest lijken de Chinese handelszaken zich te beperken tot de traditionele wijkrestaurants [Nicholls, 2015]. Ze gaan dus in diverse wijken wonen. Dit kenmerk veroorzaakt waarschijnlijk de verspreiding binnen hun groep.
- Vanaf de jaren '80 ontwikkelt er zich een Aziatische, hoofdzakelijk Chinese handelswijk in het centrum van de stad, in het bijzonder in de Sint-Katelijnestraat. Het relatieve belang van de Chinese gemeenschap in de Dansaert- en de Beurswijk is waarschijnlijk het gevolg van deze handelsactiviteiten. De ontwikkeling van het Chinese toerisme, dat tewerkstelling doet ontstaan voor de gemeenschap, [Vandecandelaere, 2012] zou eveneens deze concentratie in het stadscentrum kunnen verklaren.
- Ten derde is er een belangrijke migratie van Chinese studenten sinds het einde van de jaren 1970 [Pang en Pfeffer, 2006] die waarschijnlijk mee de sterke aanwezigheid verklaart van Chinezen rond de ULB en de VUB, net als in Jette en in Kuregem, die de campussen van de Erasmus Hogeschool en respectievelijk van het AZ-VUB en de Brussels Technology Campus herbergen.
- Als we over heel België kijken, zien we dat de Chinezen in grote mate aanwezig zijn in de universiteitssteden (zoals Antwerpen, Gent, Luik en Leuven). (→ [Kader 3](#))
- Uiteindelijk is de in Sint-Pieters-Woluwe waargenomen concentratie, in de Putdaalwijk, waarschijnlijk het gevolg van de nabijheid van de Chinese ambassade.

09 De Chinezen in het BHG (2000)

3. De Japanners, Chinezen en Indiërs in België

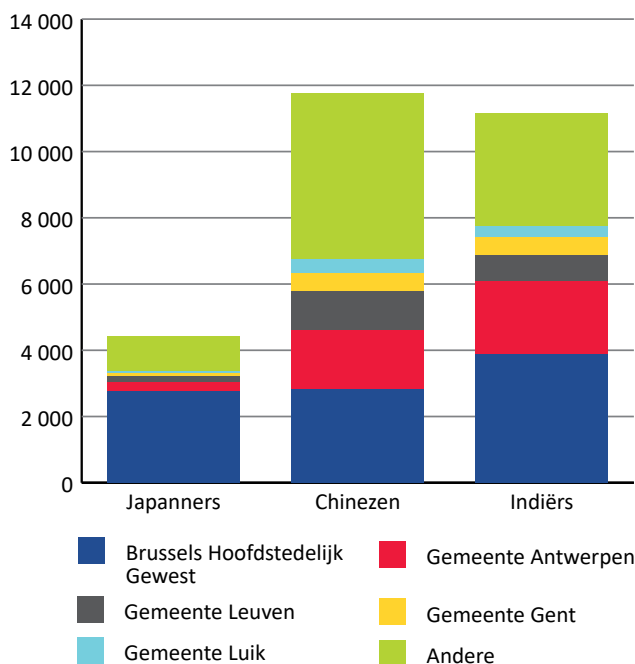
Het belang van het Brussels Gewest als zone waar Aziatische vreemdelingen zich in België vestigen, verschilt van nationaliteit tot nationaliteit (10). De Japanners vestigen zich hoofdzakelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar 62 % van de in België verblijvende gemeenschap woont. De Chinezen en Indiërs daarentegen vormen redelijk belangrijke gemeenschappen in andere Belgische steden zoals Antwerpen, Leuven, Gent en Luik. Zo waren er in Antwerpen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Indische bevolkingsgroepen van gelijkaardige grootte tot in 2007. Sindsdien is de Brusselse Indische gemeenschap sterker gestegen. In 2016 was deze groep bijna dubbel zo groot als die in Antwerpen. In 2016 ontving het Brussels Gewest 24 % van de in België aanwezige Chinese buitenlanders, een kleinere verhouding dan vroeger.

Bijzondere bevolkingsstructuren

De Indiërs, Chinezen en Japanners hebben heel verschillende bevolkingsstructuren als we ze vergelijken met die van de volledige bevolking van het Brussels Gewest (11). Deze drie groepen inwoners hebben twee grote kenmerken gemeenschappelijk als we kijken naar hun leeftijdsstructuur (14, 16, 17).

Eerst en vooral zijn ze globaal jonger dan het geheel van de Brusselaars en van de in het BHG aanwezige vreemdelingen. In 2016 lag de gemiddelde leeftijd voor de Indiërs op 28,6 jaar, voor de Japanners op 32,8 jaar en voor de Chinezen op 33,3 jaar (tegenover 37,4 voor het geheel van de bevolking van het Gewest en 35,1 jaar voor het geheel van de buitenlanders)(12).

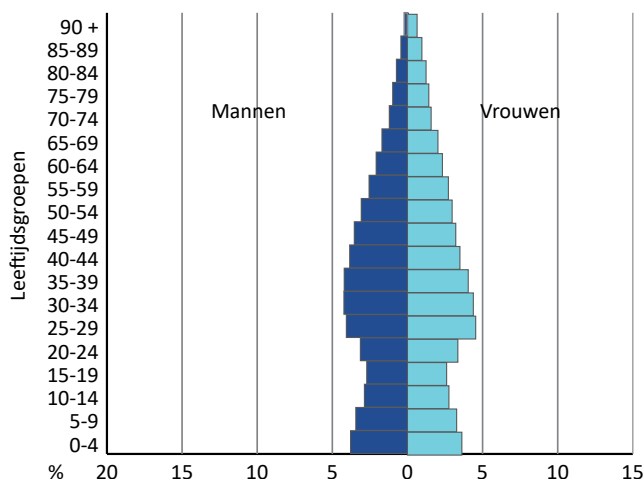
10 De Japanners, Chinezen en Indiërs in België (2016.)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

Deze actuele situatie is het gevolg van tegengestelde ontwikkelingen. Sinds 2000 verjongt de Indische bevolking terwijl de Japanse bevolking verouderd. De gemiddelde Chinese leeftijd schommelt meer, met een duidelijke daling tussen 2000 en 2003, gevolgd door een stijging.

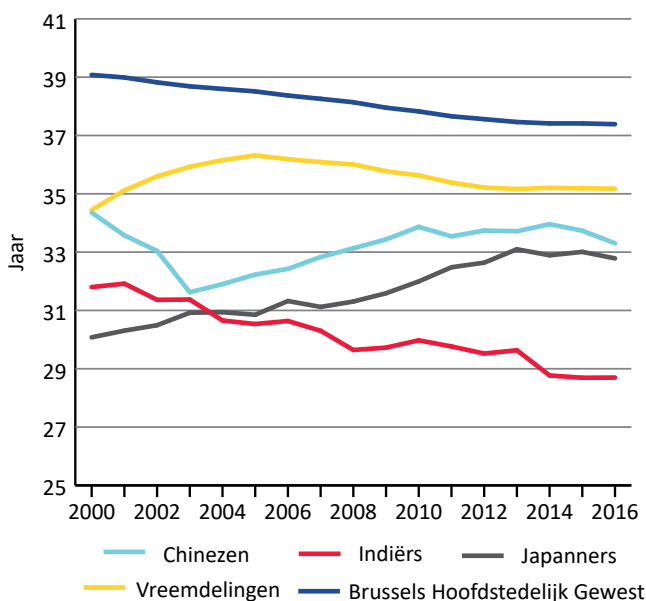
11 Leeftijdspiramide van de totale bevolking in het BHG (2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

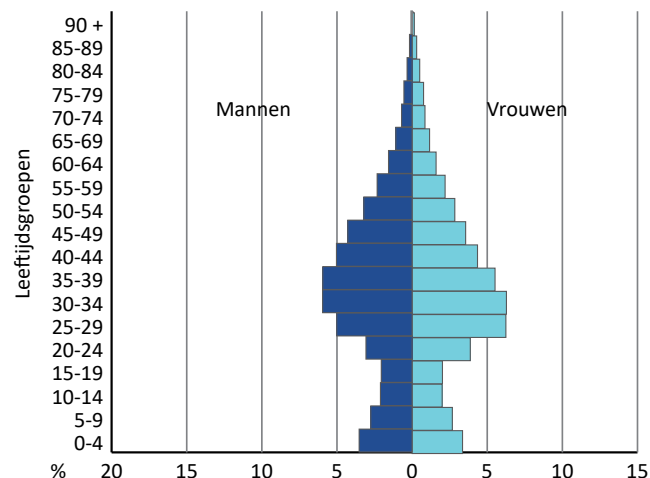
Verder tellen de Chinezen, Indiërs en Japanners veel jongvolwassenen op actieve leeftijd en weinig oudere personen, evenals weinig adolescenten. Deze algemene kenmerken zijn gemeenschappelijk met alle vreemdelingen van het BHG (13), maar zijn duidelijker zichtbaar in de structuren van de drie bestudeerde bevolkingsgroepen.

12 Evolutie van de gemiddelde leeftijd 2000-2016 van de Chinezen, Japanners, Indiërs, buitenlanders en de totale bevolking van het BHG (2000-2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

13 Leeftijdspiramide van de buitenlanders in het BHG (2016)

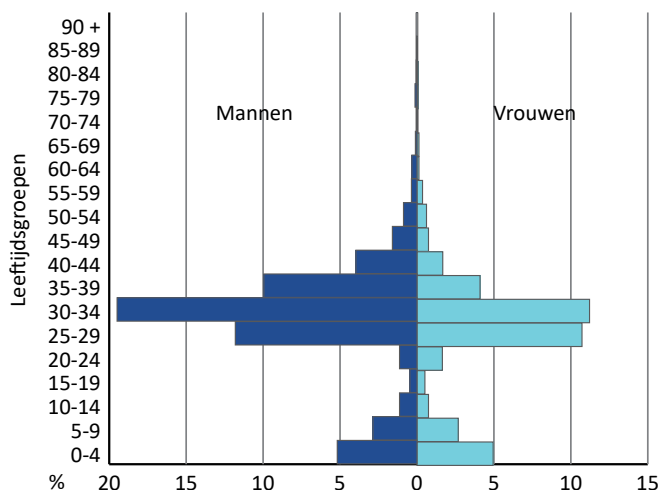

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

Indiërs: jonge werknemers

Van de drie bestudeerde bevolkingsgroepen is de structuur per leeftijd en geslacht van de **Indiërs** (14) het meest verschillend van die van het Brussels Gewest. De jongvolwassenen op actieve leeftijd (25-39 jaar), vooral mannen, zijn er in het bijzonder oververtegenwoordigd. Dit onevenwicht is te zien sinds 2000 en werd steeds sterker in de periode 2000-2016. De mannen van 30-34 jaar vertegenwoordigen 19,5% van de Indische buitenlanders in het BHG in 2016. De heel jonge kinderen (0-4 jaar) zijn ook talrijker in vergelijking met het percentage binnen de bevolking van het BHG. Andere leeftijdsgroepen (10-19j, 50j en meer, in het bijzonder 65j en meer) zijn daarentegen maar heel beperkt aanwezig, soms zelfs afwezig.

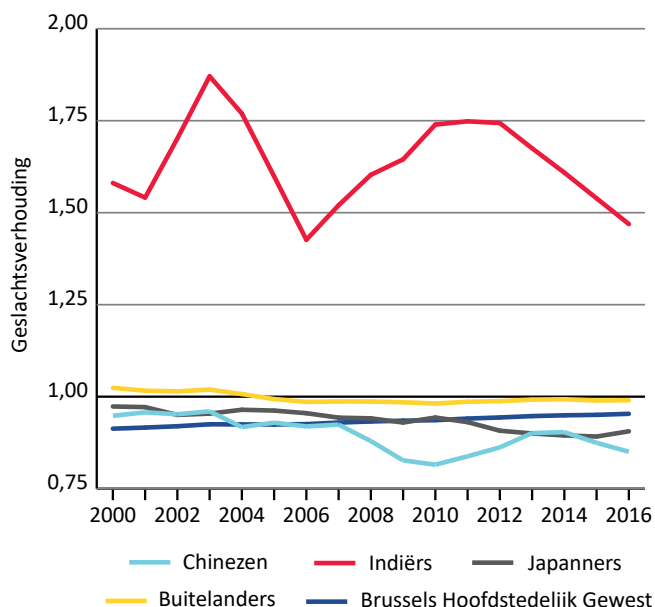
14 Leeftijdspiramide van de Indiërs in het BHG (2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

De geslachtsverhouding (→ Glossarium) (15) is onder de drie bestudeerde groepen het hoogst bij de Indiërs, het schommelt er tussen de 1,87 en de 1,43 over de periode 2000-2016. Sinds 2012 is deze index echter gevoelig aan het dalen en wordt de Indische aanwezigheid wat vrouwelijker.

15 Evolutie van de geslachtsverhouding van de Chinezen, Indiërs, Japanners, buitenlanders en totale bevolking van het BHG (2000-2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

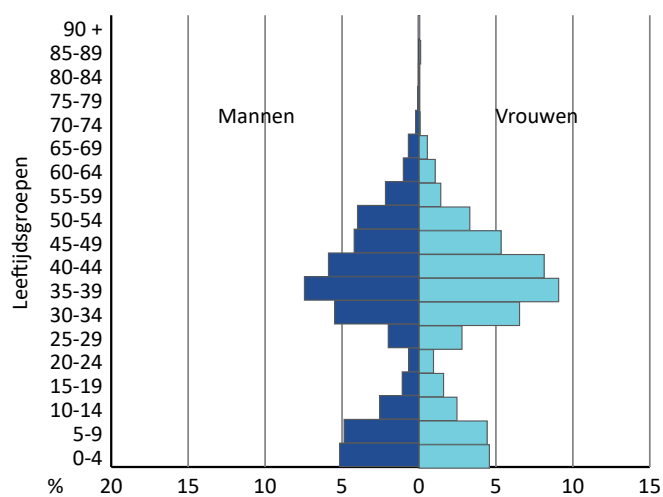
Deze kenmerken zijn waarschijnlijk gelinkt aan het hooggekwalficeerde profiel van de Indische immigrant. Dit soort stromen betreft immers hoofdzakelijk jonge vrijgezellen, die mobiel zijn en die graag een internationale ervaring beleven voor ze een gezin stichten [Yeoh en Huang, 2011]. Deze verplaatsingen van gekwalficeerde werknemers zijn hoofdzakelijk dingen die mannen doen, in het bijzonder binnen multinationals en in de IT-sector.

De vereisten van de transnationale mobiliteit zorgen er immers voor dat deze jobs heel moeilijk zijn voor getrouwde vrouwen [Kofman en Raghuram, 2005].

De Japanners: gezinnen

De in Brussel aanwezige **Japanners** (16) zijn vooral personen in hun actieve loopbaan. De best vertegenwoordigde schijf is die van 35-39 jaar. De kinderen van 0 tot 9 jaar zijn oververtegenwoordigd in vergelijking met de bevolking van het BHG. De jonge adolescenten (10-14 jaar) zijn een beetje talrijker dan binnen de Chinese en de Indische bevolkingsgroepen. De verhouding tussen mannen en vrouwen bij de Japanners (15) schommelde tijdens de periode 2000-2016 tussen 0,89 en 0,97. Deze waarde is vergelijkbaar met de waarde van het BHG. Vrouwen zijn zo dus talrijker dan mannen binnen de Japanse bevolkingsgroep. De verhouding van het aantal mannen tegenover het aantal vrouwen daalt lichtjes van 2000 tot 2016, wat overeenkomt met een stijging van het aandeel van vrouwen binnen deze nationaliteit. Tussen 2000 en 2016 steeg het aandeel van vrouwen vooral binnen de actieve leeftijdsgroepen (25-49 jaar).

16 Leeftijdspiramide van de Japanners in het BHG (2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

Deze elementen lijken erop te wijzen dat de Japanse gemeenschap in het Brussels Gewest hoofdzakelijk bestaat uit volwassenen van gemiddelde leeftijd, vergezeld van hun gezin.

De Chinezen: een gevestigde bevolking

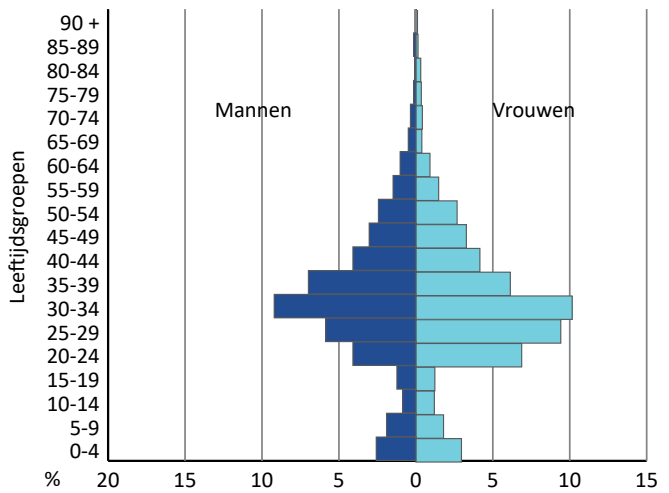
De **Chinezen** (17) vertonen dezelfde leeftijdskenmerken als de Indiërs en de Japanners, maar minder uitgesproken: het zijn hoofdzakelijk jongvolwassenen tijdens hun actieve loopbaan. In tegenstelling tot de Indische en Japanse bevolkingsgroepen zijn er bij

de Chinese gemeenschap meer jongvolwassenen (20-24 jaar). Dit is duidelijk het gevolg van de belangrijke Chinese studentenimmigratie. Er zijn relatief weinig kinderen (0-9 jaar) binnen de Chinese bevolkingsgroep. Dit zou het gevolg kunnen zijn van het feit dat er meer Chinese kinderen zijn dan Japanse of Indische kinderen die de Belgische nationaliteit aannemen. Verder tellen de Chinezen onder de drie bestudeerde groepen het grootste aandeel aan oudere personen. Dit is waarschijnlijk het resultaat van de combinatie van twee elementen: enerzijds lijken de Chinezen geneigd zich definitief in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vestigen [Pang en Pfeffer, 2006]; anderzijds is deze gemeenschap al meerdere decennia in het BHG aanwezig.

De geslachtsverhouding in de Chinese gemeenschap (15) is tussen 2000 en 2016 eerder stabiel gebleven; het schommelt tussen 0,82 en 0,96, en is zo van dezelfde grootteorde als bij de Japanners. Er zijn dus meer Chinese vrouwen dan mannen aanwezig. Op

volwassen leeftijd zijn de vrouwen systematisch in de meerderheid, met uitzondering van de groep van 35-39 jaar.

17 Leeftijdspiramide van de Chinezen in het BHG (2016)

Bron: BISA & FOD Economie - Statistics Belgium (RR)

Samengevat

De **Indische aanwezigheid** in Brussel is een recent maar stijgend fenomeen, hoofdzakelijk bestaande uit jongvolwassenen mannen, ondanks de recente tendens met meer vrouwen en een aanwezigheid van heel jonge kinderen. De Indiërs verblijven hoofdzakelijk in Evere, in de Noordwijk en in mindere mate rond het Jubelpark en de Louisalaan. Het gaat hoofdzakelijk om hooggekwalificeerde werknemers, in het bijzonder in de IT-sectoren, die zich tijdelijk in het Brusselse Gewest vestigen.

De **Japanse gemeenschap**, die sinds de jaren '50 aanwezig is en redelijk stabiel was in het laatste decennium, bestaat hoofdzakelijk uit volwassenen van meer dan 30 jaar en kent iets meer vrouwen (in de actieve leeftijdsklassen). Er zijn ook heel wat kinderen en jonge adolescenten. De verdeling van de Japanners is heel ongelijk: ze wonen bijna exclusief in enkele welgestelde residentiële wijken in het zuidoosten van Brussel. Het gaat hoofdzakelijk om regeringsambtenaren, journalisten en werknemers van bedrijven, samen met hun gezinnen. Er zouden heel weinig permanente expats bij zijn.

De **Chinese gemeenschap** is al sinds de jaren 1950-1960 aanwezig in Brussel. Er waren meerdere migratiegolven, wat het profiel van de Chinezen in Brussel gediversifieerd heeft, al zijn het hoofdzakelijk ondernemers of studenten. De meerderheid van de Chinezen zijn volwassenen en er zijn meer vrouwen dan mannen. Deze gemeenschap wordt gekenmerkt door een relatieve veroudering in vergelijking met de Indische en Japanse bevolkingsgroepen, en een eerder beperkte aanwezigheid van kinderen en adolescenten. Hun verdeling is meer verspreid dan bij de Indiërs en de Japanners, al stellen we toch een sterke aanwezigheid vast in het stadscentrum, in de nabijheid van verschillende campussen van het hoger onderwijs en rond de Chinese ambassade.

We kunnen sowieso stellen dat de Indische, Chinese en Japanse aanwezigheid de variëteit tonen van de verdeling van de nationaliteiten over het Brussels Gewest. De Chinezen, Indiërs en Japanners vormen helemaal geen homogene groep en zijn gekenmerkt door van elkaar verschillende bevolkingsstructuren en geografische verspreiding. Deze verschillen zijn het resultaat van verschillende gebeurtenissen in het verleden maar ook van actuele verschillen in de migratietendensen.

Bibliografie

- APPARICIO, P., 2000. *Les indices de ségrégation résidentielle : un outil intégré dans un système d'information géographique*. In: *Cybergeo: European Journal of Geography, Espace, Société, Territoire*, doc. 134. (Geconsulteerd op 2 augustus 2017)
- BISA. HERMIA, J.-P., 2016. *Demografische barometer 2016 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Focus van het BISA nr. 16.
- BISA & OBSERVATORIUM VOOR GEZONDHEID EN WELZIJN VAN BRUSSEL, 2016. *Zoom op Evere*.
- CONTE-HELM, M., 1996. *The Japanese and Europe. Economic and cultural encounters*. Londres et New York, Bloomsbury Academic.
- FESTY P., 2011, Stock, In: *Dictionnaire de démographie et des sciences de la population*, F. Meslé et al. ed(s), Armand Colin, Paris, pp. 453-454.
- KOFMAN, E. et RAGHURAM, P., 2005. *Gender and skilled migrants : into and beyond the work place*. In: *Geoforum*, nr. 36, pp. 149-154.
- KOU, A. et BAILEY, A., 2014. « *Movement is a constant feature in my life* »: *Contextualising migration processes of highly skilled Indians*. In: *Geoforum*, vol. 52, pp. 113-222.
- MARTINIELLO, M. et REA, A., 2012. *Une brève histoire de l'immigration en Belgique*, Brussel, Federatie Wallonië-Brussel.
- NICHOLLS, A., 2015. *Les pratiques économiques des entrepreneurs issus de l'immigration chinoise. Le cas de Paris, Bruxelles et Montréal*. In: *Revue européenne des migrations internationales*, vol. 31, nr. 1, pp. 149-173.
- PANG, C. L. en PFEFFER, W., 2006. *Nieuwe transnationale migraties in België: Chinezen en Iraniërs*. In : FOLETS, M.-C., VRIELINK, J. et BILLIET, J., *Multiculturalisme ontleed. Een staalkaart van onderzoek aan de K. U. Leuven*, Leuven, Presses Universitaires de Louvain, pp. 153-188.
- PANG, C. L., 1995. *Controlled internationalization: The case of kikokushijo from Belgium*. In: *International Journal of Educational Research*, vol. 23, nr. 1, pp. 45-56.
- VANDECANDELAERE H., 2013. *Bruxelles. Un voyage à travers le monde*. ASP, Brussel.
- YEOH, B. S. A. en HUANG, S., 2011. *Introduction: Fluidity and Friction in Talent Migration*. In: *Journal of Ethnic and Migration Studies*, vol. 37, nr. 5, pp. 681-690.

NOTEN

- [1] Focus verwezenlijkt na een stage bij het BISA.
- [2] In deze Focus worden "Brussels Hoofdstedelijk Gewest", "Brussels Gewest", "het Gewest" en "Brussel" op een evenwaardige manier gebruikt.
- [3] In de volledige Focus, betreffen de vermelde

gegevens de situatie op 1 januari van het vermelde jaar.

- [4] Het begrip "gemeenschap" dat in deze context gebruikt wordt, verwijst enkel naar een groep personen die één of meerdere identieke demografische kenmerken delen. Hier betreft het hun nationaliteit.

- [5] Bronnen: FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, Gewesten en Duitstalige Gemeenschap.

- [6] Bron: Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Afdeling beleid en tewerkstelling.

Glossarium en afkortingen

Segregatieindex: deze index meet de segregatie van een groep in de ruimte. De index ligt tussen 0 (perfect egale verdeling van de groep in de ruimtelijke eenheden) en 1 (volledig ongelijke verdeling). Bij het berekenen van een segregatieindex wordt de verhouding berekend van de groep die zou moeten verhuizen om een identieke ruimtelijke verdeling te verkrijgen als de rest van de bevolking [Apparicio, 2000].

IT: afkorting die verwijst naar de sector van de informatietechnologieën en de communicatie.

Geslachtsverhouding (GV): het gemiddeld aantal mannen per vrouw; dit wordt berekend door het aantal mannen te delen door het aantal vrouwen binnen een bevolkingsgroep. Waarde 1 komt overeen met een perfect gelijk aantal mannen als vrouwen in de bestudeerde groep. Als de GV lager is dan 1, vormen de vrouwen de meerderheid; als de waarde hoger ligt dan 1, zijn de mannen in de meerderheid.

BHG: Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in deze Focus ook "het Brussels Gewest" of "het Gewest" genoemd.

Stock van de bevolking: de aantal personen die op een specifiek grondgebied wonen op een bepaalde datum [Festy, 2011].